

Моргай Л.А.
доктор філософії,
доцент кафедри

соціальної педагогіки та соціальної роботи

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ІНКЛЮЗИВНА ТУРИСТИЧНА ДІЯЛЬНОСТЬ В УКРАЇНІ

Інклюзивний туризм – це сучасний вид туризму, який дозволяє залучити в туристичну діяльність будь-яку людину, незалежно від її фізичних та психологічних можливостей [1].

Україна має вагомі об'єктивні передумови, щоб увійти до найрозвиненіших у туристичному відношенні країн світу. Держава володіє значним туристсько-рекреаційним потенціалом: сприятливими кліматичними умовами, переважно рівнинним ландшафтом, багатством флори і фауни, розвиненою мережею транспортних сполучень, культурно-історичними пам'ятками, широкою індустрією подорожей та туризму [3].

Згідно з Указом Президента України «Про Державний комітет молодіжної політики, спорту і туризму» від 31 травня 2000 р. № 740/2000, Державний комітет молодіжної політики, спорту і туризму України став правонаступником трьох державних комітетів, у тому числі Державного комітету України по туризму [3].

22 листопада 2000 р. Указом Президента України Держкоммолодьспорттуризм, до складу якого входив Державний департамент туризму і курортів, було реорганізовано. 14 грудня 2001 р. Указом Президента України створено Державну туристичну адміністрацію України. Закон визначає загальні правові, організаційні, виховні та соціально-економічні засади реалізації державної політики України в галузі туризму. Метою Закону є створення правової бази для становлення туризму як високорентабельної галузі економіки та важливого засобу культурного розвитку громадян, забезпечення зайнятості населення, збільшення валютних надходжень, захист законних прав

та інтересів туристів і суб'єктів туристичної діяльності, визначення їхніх обов'язків та відповідальності.

Дія цього Закону поширюється на підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, на фізичних осіб, діяльність яких пов'язана з наданням туристських послуг, а також на громадян, які їх отримують.

Основними напрямками державної політики в галузі туризму є:

- забезпечення раціонального використання та збереження туристських ресурсів, становлення туризму як високорентабельної галузі економіки України, створення ефективної системи туристичної діяльності для забезпечення потреб внутрішнього та іноземного туризму;

- створення і вдосконалення нормативно-правової бази в галузі туризму відповідно до чинного законодавства України, міжнародних норм і правил;

- захист прав та інтересів держави в галузі туризму;

- створення сприятливого для розвитку туризму податкового, валютного, митного, прикордонного та інших видів контролю;

- створення економічних умов, які стимулюють розвиток туризму в Україні;

- запровадження пільгових умов для організації туристської та екскурсійної роботи серед дітей, підлітків, молоді, інвалідів та малозабезпечених верств населення [2].

31 березня 2016 року Верховна Рада зареєструвала законопроект № 4271 «Про внесення змін до деяких законів України щодо інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму». Мета законопроекту – запровадити на законодавчому рівні поняття інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму, як систему заходів спрямованих на відновлення та розвиток фізичного, соціального, духовного, творчого та інтелектуального рівня життєдіяльності особи з урахуванням фізичних та психічних можливостей для сприяння її інтеграції в суспільство. Так, інклюзивний реабілітаційно-соціальний туризм – це сучасний вид туризму, який дозволяє включити у туристичну діяльність будь-яку людину, незалежно від її фізичних

можливостей, з урахуванням особливостей її фізично-психологічного стану і забезпеченням доступності до об'єктів туристичного інфраструктури. Складається з таких напрямків: лікувально-оздоровчого; культурно-пізнавального; професійно-трудового; неолімпійського фізкультурно-спортивного; сімейно-молодіжного та професійно-трудового [3].

Отже, виходячи з вищесказаного, з 27-29 жовтня 2016 року відбувся I міжнародний науково-практичний симпозіум на тему «Актуальні проблеми впровадження Інклюзивного Реабілітаційно-Соціального Туризму в Україні», який був проведений в м. Умані на базі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Цій події передувало створення Асоціації «Інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму», де серед засновників, таких як Комунальний заклад «Черкаський обласний центр медико-соціальної експертизи Черкаської обласної ради», Національний історико-культурний заповідник «Чигирин», Шевченківський Національний заповідник м. Канів, Національний дендрологічний парк «Софіївка», Громадська спілка «Всеукраїнське науково-практичне об'єднання Інклюзивного туризму інвалідів і чорнобильців України», Благодійний фонд «Підтримки програм соціального захисту осіб постраждалих від аварії на ЧАЕС та інвалідів» співзасновником виступив і Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини (факультет соціальної та психологічної освіти).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Основи інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник. уклад.: А. І. Войтовська, М. В. Перфільєва. Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. 100 с.
2. Перспективи реалізації державної політики у розвитку інклюзивного туризму URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/61.pdf.
3. Слатвінська Л.А., Бойко М.В. Розвиток інклюзивного туризму в Україні URL: https://tourlib.net/statti_ukr/slatvinska.htm.